

РЕШЕНИЕ

№ 23608

гр. София, 12.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 61 състав, в публично заседание на 04.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Маргарита Немска

при участието на секретаря Цонка Вретенарова, като разгледа дело номер **4097** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/.
Образувано е по жалба на К. Ж., гражданка на У., дата на раждане 16.08.1982 г., дългосрочно пребиваваща на територията на ЕС с постоянен адрес - [населено място], [улица], ап. 6 срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-О/ 562/12.03.2026 г., издадена от Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – О., с която на осн. чл. 10, ал. 4 от Закона за семейни помощи за деца /ЗСПД/ и чл. 4, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца, на осн. чл. 7, ал. 1 от ЗСПД е отказано отпускане на еднократна месечна помощ за едно дете – М. Ж..

В жалбата се твърди, че постановеният отказ е незаконосъобразен и необоснован, като постановен в нарушение на материалния закон. Позовава се на член 11, пар. 1, буква „г“ от Директива 2003/109/ЕО на Съвета, според който дългосрочно пребиваващите лица се ползват с еднакво третиране с гражданите на държавата членка по отношение на социалната сигурност, социалното подпомагане и социалната закрила. Жалбоподателят счита, че органът издал оспорения административен акт неправилно се позовава на чл. 3, ал. 5 от ЗСПД, като изтъква, че през предходната година е получавала същата помощ, въз основа на същия статут. Моли съда за отмяна на оспорената заповед.

В съдебно заседание жалбоподателката К. Ж. се явява лично и поддържа така депозираната жалба.

Ответникът – Директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – О. се представлява юрк. Д., която оспорва жалбата и моли съда да потвърди оспорената заповед, като посочва, че жалбоподателката е с разрешение за дългосрочно пребиваване, а не за постоянно пребиваване,

което я изключва от кръга на правоимащите лица.

Софийска градска прокуратура не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Съдът, като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

По делото не е спорно, че жалбоподателката К. Ж., гражданка на У., дата на раждане 16.08.1982 г. е с предоставено разрешение за дългосрочно пребиваване в ЕС /л. 6/. Същата е майка и законен представител на М. Ж. с ЕГН/ЛЧН[ЕИК].

На 23.02.2026 г. К. Ж. в качеството ѝ на майка и законен представител М. Ж. е подала Заявление-декларация № ЗСПД/Д-С-0/562 за отпускане на месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст по чл. 7 от ЗСПД. Към заявлението е приложена служебна бележка за имунизация и удостоверение за брутен доход.

С оспорената заповед на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – О. на основание чл. 10, ал. 4 от ЗСПД и чл. 4, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца, на осн. чл. 7, ал. 1 от ЗСПД е отказано отпускане на еднократна месечна помощ за едно дете – М. Ж.. Посочено е, че на осн. чл. 3, ал. 5 от ЗСПД чужди граждани, и семейства, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на таквa помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Заповедта е връчена на жалбоподателката на 01.04.2026 г., чрез „Български пощи“, а жалба срещу нея е депозирана на 02.04.2026 г. до Директора на „Дирекция Социално подпомагане“ и изпратена от органа до съда по компетентност.

По делото е приета административната преписка по издаването на оспорената заповед.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена чрез административния орган, в преклузивния срок по чл. 149, ал. 1 от АПК, подадена е от надлежна страна по чл. 147, ал. 1 от АПК, срещу подлежащ на оспорване административен акт и е допустима.

По същество, същата е основателна по следните съображения:

Съгласно чл. 168 от АПК при разглеждане на жалби срещу административни актове съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на обжалвания административен акт на всички основания по чл. 146 - дали актът е издаден от компетентен орган, в предвидената от закона форма, при спазване на материалния и процесуалния закон и в съответствие с целта на закона.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган, съгласно чл.10 ал.4 от ЗСПД, според който Семейните помощи за деца се отпускат със заповед на директора на дирекция „Социално подпомагане" или упълномощено от него лице. Заповедта е подписана от именно на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – О. – Р. Л. С., поради което и съгласно императивната разпоредба на закона, оспореният административен акт е издаден от компетентен по материя, степен и място административен орган.

В чл. 2, ал. 1 от ППЗСПД е предвидено, че семейни помощи при отглеждане на деца се отпускат от Дирекциите „Социално подпомагане" въз основа на молба-декларация, заедно с необходимите документи, която се подава по постоянен адрес на правоимащото лице в случая[жк]. В този смисъл съдът намира, че оспорваната заповед е издадена от административен орган, разполагащ с материална и териториална компетентност. Следователно оспорваната заповед е издадена от компетентен орган, в рамките на законово предоставените му правомощия.

Процесната заповед отговаря на изискванията на чл. 59 от АПК. Същата е издадена в законоустановената писмена форма, съдържа фактически и правни основания и всички

задължителни реквизити. В производството по издаване на заповедта не са допуснати съществени процесуални нарушения, които представляват самостоятелно основание за отмяна на акта.

Съдът счита обаче, че административният орган е издал заповедта в нарушение на материалния закон.

Съгласно чл. 7, ал. 1 от ЗСПД, месечните помощи за дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст се предоставят на семействата, които отговарят на условията по чл. 4а и живеят постоянно в страната, при условие, че детето: 1. не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето; 2. редовно посещава подготвителните групи в детските градини или подготвителните групи в училищата за задължително предучилищно образование на децата, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние; 3. до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, редовно посещава училище, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние; 4. има направени всички задължителни имунизации и профилактични прегледи съобразно възрастта и здравословното му състояние; 5. живее постоянно в страната.

За да откаже отпускане на еднократна месечна помощ на К. Ж., ответникът е посочил като мотив, че на подобна помощ имат само чужди граждани, и семейства, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна, а в случая жалбоподателката е със статут на дългосрочно пребиваващ.

Спорът е правен и се свежда до въпроса дали са основания за отпускане на помощ по чл. 7 ал. 1 от ЗСПД за детето.

Според чл. 47, ал. 1 от Конституцията на Република България (КРБ), отглеждането на децата до пълнолетието им се подпомага от държавата. Освен това Конституцията е прогласила и правото на гражданите на социално подпомагане (чл. 51, ал. 1). Съответно, съгласно чл. 26, ал. 2 КРБ чужденците, които пребивават в Република България имат всички права по тази Конституция с изключение на правата, за които Конституцията и законите изискват българско гражданство. От своя страна Законът за убежището и бежанците (ЗУБ) определя условията и реда за предоставяне на закрила на чужденци на територията на Република България, както и техните права и задължения, като в чл. 39, ал. 1, т. 4 от същия изрично е предвидено, че чужденците с предоставена временна закрила (каквото е предоставена на жалбоподателката) имат право на социално подпомагане.

С нормата на чл. 3 ЗСПД законодателят е очертал кръга на лицата, които имат право на семейни помощи за деца, а именно: 1. бременните жени - български граждани; 2. семействата на българските граждани - за децата, които отглеждат в страната; 3. семействата, в които единият от родителите е български гражданин - за децата с българско гражданство, които отглеждат в страната; 4. семействата на роднини, близки или приемни семейства - за децата, настанени по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето; 5. бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Настоящият случай не попада в нито една от изброените от ЗСПД хипотези, но с оглед цитираната по-горе нормативна уредба, детето има право на помощ по чл. 7 ал. 1 от ЗСПД.

Ограничението, съдържащо се в разпоредбата на чл. 3, т.3 и т. 5 от ЗСПД, не трябва да се прилага и по силата на чл. 27, т. 1 и т. 3 от Конвенцията на ООН за правата на детето (ратифицирана с

решение на Великото народно събрание, в сила за страната ни от 03.07.1991 г.), защото съгласно чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България, международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила за Република България, са част от вътрешното право на страната, като имат предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които им противоречат.

В чл. 27, т. 1 от Конвенцията за правата на детето е предвидено, че държавите - страни по Конвенцията, признават правото на всяко дете на жизнен стандарт, съответстващ на нуждите на неговото физическо, умствено, духовно, морално и социално развитие, а в т. 3, че държавите - страни по Конвенцията, в съответствие с националните условия, в рамките на своите възможности, предприемат необходимите мерки с цел да подпомагат родителите и другите лица, отговорни за детето, да осъществяват това право и в случай на нужда предоставят материална помощ, програми за подпомагане, особено по отношение на изхранването, облеклото и жилището. Безспорно Конвенцията обхваща правото на образование като социално право.

Обжалваният акт е в противоречие и с норми на правото на Европейския съюз и в частност Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица, която предвижда в чл. 13, т. 2, че държавите членки създават разпоредби за предоставяне на помощи от "Социални грижи" на лицата, ползващи се с временна закрила. Такива разпоредби в българското законодателство се съдържат именно в цитирания по-горе ЗСПД (според § 1а от ПЗР на ЗУБ, този закон въвежда разпоредбите на Директива 2001/55/ЕО на Съвета за минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием) и административният орган, издал процесната заповед, е бил длъжен да ги съобрази при постановяване на обжалвания акт, което очевидно не е сторил.

При това положение, постановяването на отказ за изплащане на помощ по чл.7, ал. 1 от ЗСПД, с аргумент, че заявителят е дългосрочно пребиваващ в ЕС, а не постоянно пребиваващ, е в явно несъответствие с горепосочените норми и в противоречие с целта на закона.

Тези съображения обосновават крайния извод на съда за незаконосъобразност на оспорения административен акт, който следва да бъде отменен.

На основание чл. 173, ал. 2 от АПК, делото следва да бъде изпратено като преписка на административния орган за ново произнасяне по заявление-декларация с вх. № Заявление-декларация № ЗСПД/Д-С-0/562 за отпускане на помощ по чл.7, ал. 1 от ЗСПД, подадено от К. Ж., с разрешение за пребиваване: дългосрочно пребиваващ в ЕС, действаща в качеството си на майка и законен представител на дъщеря си М. Ж., при съблюдаване на дадените с настоящо решение указания по тълкуването и прилагането на закона.

При този изход на спора разноски се дължат на жалбоподателя, но такива не са заявени, поради което съдът не дължи произнасяне.

Водим от изложеното и на основание чл. 173, ал. 2 от АПК, Административният съд – С. град, 61 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д-С-О/ 562/12.03.2026 г., издадена от Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – О., с която на К. Ж. на осн. чл. 10, ал. 4 от Закона за семейни помощи за деца /ЗСПД/ и чл. 4, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца, на осн. чл. 7, ал. 1 от ЗСПД е отказано отпускане на еднократна месечна помощ за едно дете – М. Ж., с ЕГН/ЛНЧ0948166577.

ВРЪЩА преписката на Директора на дирекция „Социално подпомагане“– О. за ново произнасяне по Заявление- декларация № ЗСПД/Д-С-0/562 от 23.02.2026 г. за отпускане на месечна помощ за отглеждане на дете до навършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст по чл. 7 ал. 1 от Закона за семейните помощи, подадена от К. Ж., гражданка на У..

ОПРЕДЕЛЯ 14-дневен срок за издаване на административен акт, считано от датата на получаване на настоящото решение.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

СЪДИЯ: